

Bosna i Hercegovina
MINISTARSTVO PRAVDE

Босна и Херцеговина
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ

**IZVJEŠTAJ O PROVOĐENJU PRAVILA ZA
KONSULTACIJE U IZRADI PRAVNIH PROPISA ZA 2020. GODINU**

Sarajevo, februar 2021.

SADRŽAJ

<i>PREDGOVOR</i>	3
<i>SAŽETAK</i>	4
<i>CILJEVI IZVJEŠTAJA</i>	5
<i>METODOLOGIJA</i>	5
<i>ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR ZA KONSULTACIJE</i>	5
<i>KONSULTACIJE U PRAKSI</i>	8
<i>Evidencija zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca</i>	11
<i>Javnost normativno-pravnih aktivnosti</i>	12
<i>Ishod konsultacija</i>	13
<i>Preporuke institucija</i>	15
<i>ZAKLJUČCI</i>	16
<i>PREPORUKE</i>	16

PREDGOVOR

Učestvovanje građana u procesu kreiranja i provođenja javnih politika, funkcionalni dijalog i saradnja institucija vlasti s organizacijama civilnog društva jedna je od temeljnih vrijednosti demokratskih društava i važan element procesa evropskih integracija.

U proteklim godinama Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je uložilo znatne napore kako bi se kreirao pravni okvir i omogućio prostor za različite vidove konsultacija, te je od usvajanja Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa¹ (u daljem tekstu: Pravila) pa do danas, primjetan kontinuiran napredak institucija Bosne i Hercegovine na ovom planu.

Putem web platforme eKonsultacije² omogućeno je pravovremeno, transparentno i potpuno informisanje javnosti o planovima, izradi javnih politika i pravnih propisa, koja je kao takva primjer dobre prakse kako u Bosni i Hercegovini tako i u regionu.

Međutim, iako je na normativnom i institucionalnom planu kreiran solidan okvir za konsultacije, institucije se još uvijek suočavaju sa slabim odazivom i malim brojem prijedloga i komentara dostavljenih od strane zainteresirane javnosti. Razlog slabog odaziva zainteresirane javnosti jeste zasigurno činjenica da se ipak najveći dio javnih politika i pravnih propisa od interesa za zainteresiranu javnost donosi na lokalnom nivou.

Zato je promoviranje konsultacija i povećanje interesa za učestvovanje u konsultacijama prioritet i za naredni period kojem svaka institucija pojedinačno treba posvetiti dužnu pažnju. Tokom 2020. godine značajan broj institucija Bosne i Hercegovine je ukazao i na potrebu nastavka održavanja obuka o provođenju konsultacija putem web platforme eKonsultacije za koordinate konsultacija, zamjenike koordinatora konsultacija i voditelje konsultacija.

Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je, shodno obavezama izvještavanja o provođenju Pravila, pripremio ovaj izvještaj koji sadrži pregled ključnih rezultata primjene Pravila u 2020. godini, s identificiranim izazovima i preporukama za njihovo prevazilaženje. Zaključci i preporuke izvještaja koristit će se za dalje unapređenje provođenja Pravila i povećano učestvovanje građana i organizacija civilnog društva u konsultacijama i procesima razvoja i izrade pravnih propisa i drugih akata.

¹ Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa ("Službeni glasnik BiH", br. 5/17.)

² <https://ekonsultacije.gov.ba/>

SAŽETAK

Učestvovanje javnosti u procesima izrade pravnih propisa i javnih politika propisano je **Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine**³, a detaljnije je regulisano Pravilima. Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je u decembru 2016. godine usvojilo nova Pravila kako bi uz raniji okvir za konsultacije, normirao i upravljanje web aplikacijom eKonsultacije i proširio oblike obaveznih minimalnih konsultacija u izradi pravnih propisa i drugih akata. Web platforma eKonsultacije je u funkciji od januara 2017. godine. U cilju unapređenja procesa konsultacija kontinuirano se prati funkcionalnost web platforme eKonsultacije, te prikupljaju sugestije od strane korisnika za poboljšanje ovog mehanizma za učestvovanje stručne i druge zainteresirane javnosti u izradi pravnih propisa i drugih akata.

U vrijeme izrade ovog izvještaja na web platformu eKonsultacije registrovane su 64 institucije, što je više za 1 novoregistrovanu instituciju u odnosu na 2019. godinu kada su bile registrovane 63 institucije. U 2020. godini provedene su 543 konsultacije u izradi pravnih propisa i drugih akata, te objavljeno 412 izvještaja o provedenim konsultacijama.

Sve institucije Bosne i Hercegovine (registrovane na web platformi eKonsultacije) su imenovalе koordinate i zamjenike koordinatora konsultacija (ukupno 123 koordinatora i zamjenika koordinatora za konsultacije), te 369 voditelja konsultacija, uz izuzetak Državne regulatorne agencije za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH i Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BiH koje nisu imenovalе voditelje konsultacija. U 2020. godini je bilo 307 prijavljenih učesnika za učešće u javnim konsultacijama, od kojih je njih 97 učestvovalo u konsultacijama. Pristiglo je ukupno 283 prijedloga od kojih su institucije prihvatile ili djelimično prihvatile ukupno 22 prijedloga.

U 2020. godini je na web aplikaciji registrovano ukupno 2695 pravnih i fizičkih lica. Iako se broj registrovanih pravnih i fizičkih lica na web platformi eKonsultacije sukcesivno povećava i u narednom periodu potrebno je nastaviti s promoviranjem web platforme eKonsultacije prema zainteresiranoj javnosti. Tokom 2020. godine značajan broj institucija Bosne i Hercegovine je ukazao na potrebu održavanja obuka o provođenju konsultacija putem web platforme eKonsultacije, te je stoga za koordinate konsultacija, zamjenike koordinatora i voditelje konsultacija i u narednom periodu, potrebno planirati nastavak obuka o provođenju konsultacija.

³ („Službeni glasnik Bosne i Hercegovine”, br. 11/05, 58/14, 60/14, 50/17 i 70/17)

CILJEVI IZVJEŠTAJA

Izveštaj je pripremljen s ciljem upoznavanja Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i šire javnosti o provođenju Pravila kao i uključenosti zainteresirane javnosti u proces izrade pravnih propisa u institucijama u 2020. godini. Izveštajem se želi ukazati na napredak koji je postignut u oblasti konsultacija i ujedno dati pregled preporuka za naredne korake koje je potrebno da preduzmu institucije koje su dužne primjenjivati Pravila, a kako bi se s unapređenjem procesa konsultacija nastavilo i u budućnosti.

METODOLOGIJA

Informacije predstavljene u izvještaju Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je prikupilo:

- *anketiranjem institucija Bosne i Hercegovine o primjeni Pravila*
- *pregledom pravnih propisa koji reguliraju područje konsultacija*
- *pregledom podataka i arhive web platforme eKonsultacije za provođenje konsultacija u izradi pravnih propisa <https://eKonsultacije.gov.ba>.*

ZAKONODAVNI I INSTITUCIONALNI OKVIR ZA KONSULTACIJE

Učestvovanje javnosti u procesima izrade pravnih propisa i javnih politika propisano je Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine, a detaljnije je uređeno Pravilima koje je usvojilo Vijeće ministara Bosne i Hercegovine 20. 12. 2016. godine, a koja su stupila na snagu u januaru 2017. godine. Pravilima se propisuje postupak provođenja konsultacija sa zainteresiranom javnošću, po kojima postupaju ministarstva i drugi organi uprave Vijeća ministara Bosne i Hercegovine odnosno institucije Bosne i Hercegovine. Izmjenama i dopunama Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH iz 2017. godine, kroz koje je uvedena Metodologija za procjenu uticaja propisa, obaveza provedbe konsultacija utvrđena je od najranije faze izrade propisa – kreiranja plana zakonodavnih aktivnosti prilikom izrade godišnjeg programa rada institucija Bosne i Hercegovine.⁴ Obaveza provođenja konsultacija propisana je i za postupak procjene uticaja propisa članom 8. stav (2) tačka f), a detaljnije pojašnjena članom 20. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.

Pravila propisuju minimalne obaveze u provođenju konsultacija koje podrazumijevaju provođenje konsultacija s javnošću putem web platforme eKonsultacije. Sva zainteresirana lica, koja na ovaj način žele učestvovati u procesu konsultacija, trebaju se prethodno registrovati

⁴ Član 6. stav (4) Aneksa 1. Jedinstvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.

putem web platforme eKonsultacije, na način prikazan u video tutorijalu⁵. Svaka institucija vodi i objavljuje popis pravnih i fizičkih lica zainteresiranih za njene normativno-pravne aktivnosti. U izradi propisa i drugih akata, institucije mogu konsultirati i druga lica koja nisu na popisu web platforme eKonsultacije, sklapati sporazume s organizacijama i pojedincima s udruženjima i drugim pravnim licima koja su zainteresirana za njene normativno-pravne aktivnosti, a radi unapređenja normativnih procesa i procesa konsultacija.

Institucije su dužne imenovati koordinatora konsultacija, zamjenika koordinatora konsultacija i voditelje konsultacija koji su ispred svoje institucije odgovorni za provođenje konsultacija za pravne propise i druge akte.

Takođe, kao dio svog godišnjeg programa rada, svaka institucija izrađuje plan pravnih propisa i drugih akata koji, nakon provođenja konsultacija sa zainteresiranom javnošću, objavljuje na web platformi eKonsultacije. Plan pravnih propisa i drugih akata treba sadržavati i informaciju o tome, koji od planiranih pravnih propisa i drugih akata imaju značajan uticaj na javnost, odnosno za koje nacрте pravnih propisa i drugih akata će se provesti i dodatne konsultacije.

Svaka institucija dužna je ispuniti minimalne obaveze konsultacija u izradi pravnih propisa i drugih akata koje podrazumijevaju da institucija, nakon utvrđivanja prednacрта ili nacрта pravnog propisa i drugog akta:

a) postavi prednacrt pravnog propisa i drugog akta na web platformu eKonsultacije, s pozivom zainteresiranoj javnosti na dostavljanje pisanih prijedloga i komentara u kojem je naznačen rok za dostavljanje prijedloga i komentara,

b) omogući zainteresiranoj javnosti da u naznačenom roku dostavi prijedloge i komentare na prednacrt propisa i drugih akata putem web platforme eKonsultacije,

c) pošalje prednacrt propisa i drugog akta licima koja se nalaze na popisu zainteresiranih pravnih i fizičkih lica na njihove registrovane e-mail adrese, uz poziv da u naznačenom roku dostave prijedloge i komentare putem web platforme eKonsultacije.

Rok za dostavljanje prijedloga i komentara za pravni propis ili drugi akt koji nema značajan uticaj na javnost ne može biti kraći od 15 dana, od dana kada je prednacrt pravnog propisa postavljen na web platformu eKonsultacije, odnosno 30 dana za pravni propis i drugi akt koji ima značajan uticaj na javnost.

Shodno Izmjenama i dopunama Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH iz 2017. godine propisana je obaveza provođenja konsultacija i na sveobuhvatnu procjenu

⁵ https://ekonsultacije.gov.ba/Tutoriali/Registracija/story_html5.html

uticaja propisa⁶ za one pravne propise i druge akte za koje je, na osnovu prethodne procjene uticaja, utvrđeno da imaju značajan uticaj na javnost.

U slučaju konsultacija o pravnim propisima koji imaju značajan uticaj na javnost, institucija može provesti i dodatne konsultacije poput javnih sastanaka ili okruglih stolova sa zainteresiranim pravnim i fizičkim licima, javne rasprave putem medija, radne sastanke s pravnim i fizičkim licima na koje pravni propis može imati poseban uticaj.

Prilikom procjene da li će pravni propis imati značajan uticaj na javnost ili ne, institucija primjenjuje specifične kriterijume propisane Pravilima i to u svezi s pravnim propisima koji mogu imati fiskalni, ekonomski, socijalni učinak ili učinak na životnu sredinu. Osim toga, institucija može uzeti u obzir i druge kriterijume poput toga: predstavlja li pravni propis novinu, je li svrha pravnog propisa prilagodba novim tehnološkim promjenama, je li obaveza izmjene ili donošenje novog pravnog propisa rezultat sudske odluke kojima je prethodni pravni propis ili neke njegove odredbe proglašen nevažećim, te pretpostavljeni broj lica na koje se pravni propis odnosi.

Institucija razmatra prijedloge i komentare koji pristignu tokom procesa konsultacija te ih prihvata, djelimično prihvata ili odbacuje, uz sumarno obrazloženje relevantnih prijedloga i komentara koji su prihvaćeni ili odbačeni, a koji su sastavni dio izvještaja o provođenju konsultacija. Nakon provedenih konsultacija, institucija sačinjava izvještaj o provođenju konsultacija koji sadrži sumarni pregled osnovnih pitanja koja su se javila tokom konsultacija, stajališta koja su u svezi s ovim pitanjima zagovarali učesnici konsultacija, te obrazloženje stavova koje je institucija zauzela u svezi ovih pitanja.

Izveštaj o provedenim konsultacijama sastavni je dio obrazloženja pravnog propisa ili drugog akta, odnosno izvještaja o provođenju sveobuhvatne procjene uticaja pravnog propisa koji zamjenjuje obrazloženje pravnog propisa ili drugog akta.

Prilikom podnošenja nacrtu ili prijedloga pravnog propisa ili drugog akta Vijeću ministara Bosne i Hercegovine na usvajanje, institucija prilaže izvještaj o provedenim konsultacijama i izjavu iz člana 22. Pravila, kojom: izjavljuje da su shodno Pravilima ispunjene minimalne obaveze konsultacija, izjavljuje ima li nacrt ili prijedlog pravnog propisa ili drugog akta značajan uticaj na javnost ili ne, te obrazlaže svoj zaključak, obrazlaže odluku o obliku dodatnih konsultacija koju je donijela i opisuje dodatne konsultacije koje je izvršila, te izjavljuje da prilaže izvještaj o provedenim konsultacijama.

U izuzetnim slučajevima, rukovodilac institucije može predložiti Vijeću ministara Bosne i Hercegovine da instituciju oslobodi od obaveze provođenja konsultacija, ako ocijeni da je takva odluka opravdana zbog: hitnih okolnosti radi zaštite zdravlja i sigurnosti građana i imovine ili potrebe usvajanja budžeta, nepredviđene međunarodne obaveze, sudskog poništenja dijela ili

⁶ Član 8. stav (2) tačka f) u vezi s članom 20. Jedinostvenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine.

cjelokupnog propisa. Bez prethodno pribavljenog zaključka Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, nijedna institucija Bosne i Hercegovine ne može biti izuzeta od obaveze provođenja konsultacija.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će odbiti uvrštavanje nacрта ili prijedloga propisa ili drugog akta na dnevni red sjednice, ukoliko institucija nema popunjenu i pečatom i potpisom rukovodioca institucije ovjerenu izjavu iz člana 22. Pravila ili zaključak Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za oslobađanje od obaveze provođenja konsultacija.

Prilikom prosljeđivanja prijedloga propisa ili drugog akta Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine ili Predsjedništvu Bosne i Hercegovine na usvajanje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine prilaže izjavu iz člana 22. Pravila ili zaključak o oslobađanju od obaveze provođenja konsultacija.

Pojedine institucije Bosne i Hercegovine izradile su i vlastite interne procedure za provođenje Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa, koje detaljnije razrađuju procedure i prilagođavaju ih specifičnim potrebama svake institucije.

Preduslov za uspješno funkcionisanje je redovno ažuriranje informacija o zakonodavnim aktivnostima, te zainteresiranost registrovanih udruženja, pojedinaca i zainteresirane javnosti općenito.

KONSULTACIJE U PRAKSI

Na upitnik Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine odgovorilo je 55 institucija, uključujući 8 ministarstava Bosne i Hercegovine. Na web platformu eKonsultacije registrovane su 64 institucije te ovaj izvještaj obuhvata i podatke institucija koje nisu dostavile odgovore u mjeri u kojoj ih je bilo moguće dobiti kroz web platformu eKonsultacije.

Tabela 1. Status odgovora na upitnik Ministarstva pravde BiH i oblici korištenih konsultacija

	institucija	odgovor	ekonsultacije	drugi vidovi konsultacija
1	Agencija za antidoping kontrolu BiH	nisu dostavili Upitnik		
2	Agencija za državnu službu BiH	x	x	
3	Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH	x	x	
4	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH	nisu dostavili Upitnik		
5	Agencija za javne nabavke BiH	x	x	
6	Agencija za lijekove i medicinska sredstva BiH	x	x	x
7	Agencija za nadzor nad tržištem BiH	x	x	x

Izveštaj o provođenju Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa za 2020. godinu

8	Agencija za osiguranje u BiH	x	x	x
9	Agencija za policijsku podršku BiH	x	x	x
10	Agencija za poštanski promet BiH	x	x	x
11	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH	x	x	
12	Agencija za rad i zapošljavanje BiH	x	x	
13	Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta BiH	x	x	x
14	Agencija za sigurnost hrane BiH	x	x	x
15	Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova	x	x	
16	Agencija za statistiku BiH	x	x	x
17	Agencija za unapređenje stranih investicija u BiH	x	x	
18	Agencija za zaštitu ličnih podataka	x	x	
19	Arhiv BiH	nisu dostavili Upitnik		
20	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja BiH	x	x	x
21	Centar za uklanjanje mina BiH	x	x	x
22	Centralna izborna komisija	x	x	
23	Direkcija za civilno vazduhoplovstvo BiH	x	x	x
24	Direkcija za ekonomsko planiranje BiH	x	x	
25	Direkcija za evropske integracije BiH	x	x	
26	Direkcija za koordinaciju policijskih tijela	x	x	
27	Državna agencija za istrage i zaštitu	nisu dostavili Upitnik		
28	Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost	x	x	
29	Fond za povratak BiH	x	x	x
30	Generalni sekretarijat Vijeća ministara BiH	x	x	
31	Granična policija BiH	x	x	
32	Institucija Ombudsmena za zaštitu potrošača u BiH	x	x	x
33	Institut za akreditiranje BiH	x	x	
34	Institut za intelektualno vlasništvo BiH	x	x	
35	Institut za mjeriteljstvo BiH	nisu dostavili Upitnik		
36	Institut za nestala lica Bosne i Hercegovine	x	x	
37	Institut za standardizaciju BiH	nisu dostavili Upitnik		

Izveštaj o provođenju Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa za 2020. godinu

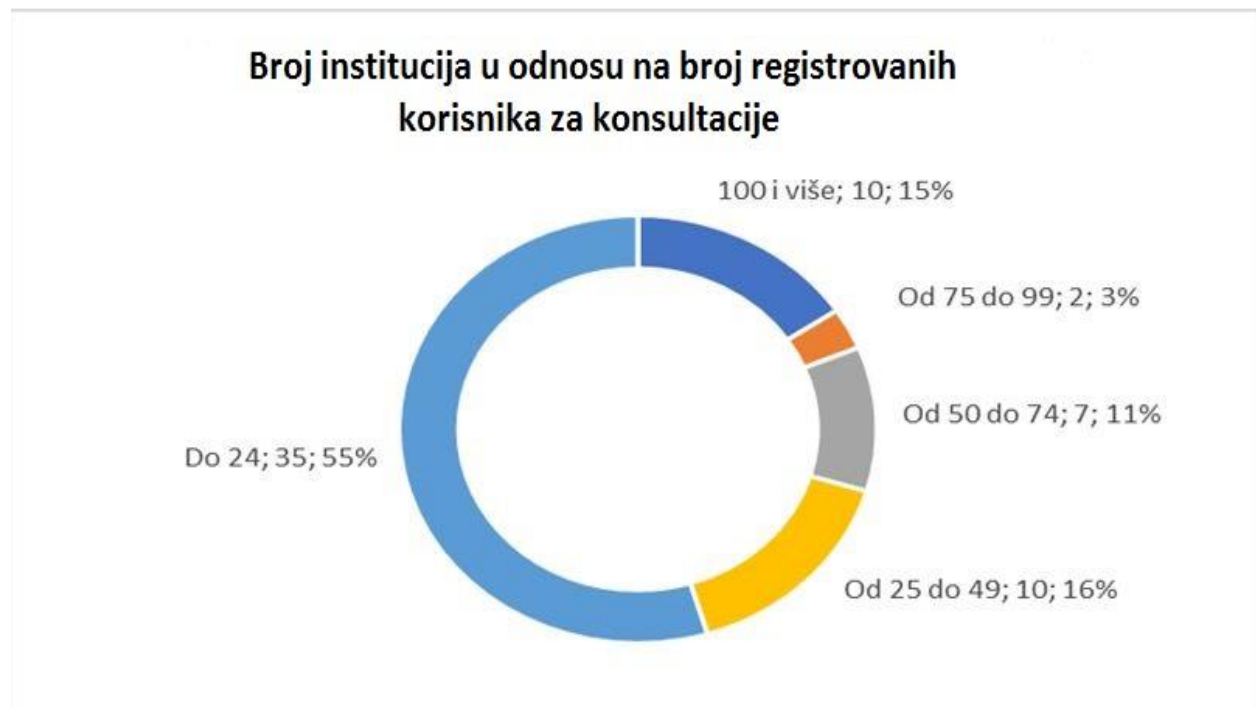
38	Izvozno kreditna agencija BiH	x	x	
39	Komisija (Povjerenstvo) za koncesije BiH	x	x	
40	Komisija za očuvanje nacionalnih spomenika	x	x	
41	Konkurencijsko vijeće	x	x	x
42	Ministarstvo civilnih poslova BiH	x	x	x
43	Ministarstvo finansija i trezora BiH	x	x	x
44	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	x	x	
45	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	x	x	x
46	Ministarstvo odbrane BiH	nisu dostavili Upitnik		
47	Ministarstvo pravde BiH	x	x	x
48	Ministarstvo sigurnosti BiH	x	x	
49	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH	x	x	x
50	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	x	x	
51	Odbor državne službe za žalbe	x	x	
52	Pravobranilaštvo BiH	x	x	
53	Regulatorna agencija za komunikacije BiH	x	x	
54	Regulatorni odbor željeznica BiH	x	x	
55	Služba za poslove sa strancima BiH	x	x	
56	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	nisu dostavili Upitnik		
57	Uprava Bosne i Hercegovine za zaštitu zdravlja bilja	x	x	
58	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	x	x	
59	Ured koordinatora za reformu javne uprave	x	x	x
60	Ured za harmonizaciju i koordinaciju sistema plaćanja u poljoprivredi, ishrani i ruralnom razvoju	x	x	
61	Kancelarija za veterinarstvo	x	x	x
62	Ured za zakonodavstvo Vijeća ministara BiH	x	x	
63	Vijeće za državnu pomoć	x	x	
64	Žalbeno vijeće pri Vijeću ministara BiH	nisu dostavili Upitnik		

Evidencija zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca

Član 3. Pravila predviđa vođenje popisa zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca. Broj zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca kreće se od 2 do 227. Najveći broj zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca imaju Ministarstvo pravde BiH (227), Ministarstvo komunikacija i prometa BiH (183), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (137) i Ministarstvo sigurnosti BiH (124). Najmanje zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca imaju Agencija za antidoping kontrolu BiH (2), Žalbena vijeće pri Vijeću ministara BiH (2), Vijeće za državnu pomoć (3), Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH (4), Fond za povratak BiH (4), Izvozno kreditna agencija BiH (4).

Kod znatnog broja institucija koje koriste web platformu eKonsultacije pojavljuju se ista lica i organizacije, a na popisima je vidljiv i određeni broj korisnika iz institucija Bosne i Hercegovine. Pojedine institucije Bosne i Hercegovine vode i vlastite popise zainteresiranih organizacija koje koriste prilikom organiziranja drugih vidova konsultacija (npr. dostavljanje nacrta akata ili javne rasprave, stručni skupovi i sl.). Ukupan broj registrovanih korisnika web platforme eKonsultacije u decembru 2020. godine je 2695 i za 325 registrovanih korisnika je veći u odnosu na ukupan broj registrovanih korisnika web platforme eKonsultacije iz decembra 2019. godine.

Grafikon 1: Broj zainteresiranih organizacija civilnog društva i pojedinaca za učestvovanje u konsultacijama pri institucijama

Javnost normativno-pravnih aktivnosti

Član 7. Pravila obavezuje institucije da ispune minimalne obaveze konsultacija pri izradi svih pravnih propisa i drugih akata, koje se ogledaju u postavljanju prednacrtu pravnog propisa na internetsku stranicu, web platformu eKonsultacije i direktno dostavljanje akta s pozivom za dostavljanje komentara registrovanim korisnicima. 55 institucija koje su dostavile podatke navele su kako ispunjavaju obaveze minimalnih konsultacija.

Na web platformu eKonsultacije su u vrijeme pripreme izvještaja registrirane 64 institucije. Provedene su ukupno 543 konsultacije, te je objavljeno 412 izvještaja o provedenim konsultacijama, pri čemu su najviše konsultacija proveli:

- Ministarstvo komunikacija i prometa BiH (48 konsultacija)
- Ministarstvo sigurnosti BiH (44 konsultacije)
- Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (45 konsultacija)
- Ministarstvo civilnih poslova BiH (27 konsultacija)
- Ministarstvo pravde BiH (26 konsultacija)
- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (25 konsultacija)
- Uprava za indirektno oporezivanje BiH (24 konsultacije).

Ostale institucije provele su manje od 24 konsultacije, dok 3 institucije nisu imale konsultacija. U najvećem broju odgovora vidljivo je da se broj provedenih konsultacija i objavljenih izvještaja o konsultacijama podudara, odnosno da je proces konsultacija zatvoren na odgovarajući način.

U članu 6. i 10. Pravila propisano je da prilikom izrade godišnjeg plana izrade pravnih propisa i drugih akata, institucija utvrđuje imaju li planirani pravni propisi i akti značajnog uticaja na javnost. Od 55 institucija koje su dostavile odgovore, 45 institucija vrši, a 10 institucija ne vrši ovu procjenu.

Tabela 2. Procjenjuje li vaša institucija da pravni propisi u godišnjem programu rada imaju značajan uticaj na javnost?

Ministarstvo civilnih poslova BiH	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Ministarstvo odbrane BiH	Ministarstvo pravde BiH	Ministarstvo sigurnosti BiH	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
DA	DA	DA	DA	-	DA	NE	DA	NE

Osim minimalnih obaveza konsultacija, Pravila omogućavaju institucijama da kod pravnih propisa od značajnog uticaja na javnost provedu i druge vidove konsultacija. 21 institucija koristila je i druge vidove konsultacija osim minimalnih, direktno dostavljajući prednacrtne pravnog propisa organizacijama i pojedincima ili održavanjem stručnih javnih skupova i okruglih stolova. Drugi vidovi konsultacija su korišteni kod izrade 63 pravna propisa i druga akta.

Tabela 3. Je li institucija koristila i druge vidove konsultacija u izradi propisa?

Ministarstvo civilnih poslova BiH	Ministarstvo finansija i trezora BiH	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH	Ministarstvo odbrane BiH	Ministarstvo pravde BiH	Ministarstvo sigurnosti BiH	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH
DA	DA	DA	NE	DA	DA	NE	NE	DA

Može se zaključiti kako je u oblasti javnosti normativno-pravnih aktivnosti učinjen značajan napredak, posebno u smislu registrovanja institucija i korištenja web platforme eKonsultacije. Web platforma eKonsultacije omogućava sveobuhvatno i pravovremeno informiranje i učestvovanje javnosti u izradi pravnih propisa, uz preduslov njenog ažurnog korištenja prvenstveno od strane institucija, odnosno zaduženih službenika, a potom i zainteresirane javnosti.

Ishod konsultacija

Odaziv pravnih i fizičkih lica u procesu konsultacija je i dalje vrlo nizak. Nijedna institucija ne smatra odaziv organizacija odličnim, 3 institucije odaziv ocjenjuju dobrim. 48 institucija su navele da je odaziv loš ili zadovoljavajući. 14 institucija smatra da je odaziv bolji pri konsultacijama uživo, dok 19 institucija smatraju da je odaziv bolji u online konsultacijama. Ostale institucije nisu dale odgovor na ovo pitanje.

Grafikon 2: Ocjena odaziva javnosti u procesima konsultacija koju su dale anketirane institucije

20 institucija je navelo da nisu dobili nikakve prijedloge i komentare tokom konsultacija koje su provodile u 2020. godini. Od 31 institucije koje su dobile prijedloge i komentare, 5 institucija ih je ocijenilo dobrim, 17 zadovoljavajućim, a 9 lošim.

Grafikon 3. Ocjena kvalitete prijedloga i komentara javnosti

31 institucija se izjasnila i o postotku prihvaćenih prijedloga i komentara koje su dostavila pravna i fizička lica tokom konsultacija. Nijedna institucija nije navela da je prihvatila više od 80% prijedloga i komentara, 3 institucije su navele da su prihvatile od 50-80% prijedloga i komentara, 4 institucije su prihvatile 20-50% prijedloga i komentara, a 7 institucija su prihvatile manje od 20% prijedloga i komentara. Kada je riječ o stručnosti pravnih i fizičkih lica uključenih u konsultacije, institucije uglavnom smatraju kako je ona na zadovoljavajućem ili dobrom nivou.

Preporuke institucija

Većina institucija koje su odgovorile na upitnik je navela da im je potrebna obuka koordinatora, zamjenika kordinatora konsultacija i voditelja konsultacija, te da je u cilju povećanja učešća zainteresirane javnosti u konsultacijama u budućnosti potrebno vršiti promoviranje web platforme eKonsultacije kao mehanizma konsultacija.

28 institucija dalo je sljedeće preporuke za unapređenje efekata procesa konsultacija:

- **izgradnja kapaciteta koordinatora konsultacija, zamjenika koordinatora konsultacija i voditelja konsultacija za koordiniranjem procesom konsultacija;**
 - održati obuke za koordinatore konsultacija, zamjenike koordinatora konsultacija i voditelje konsultacija (10);
- **promovisanje on line konsultacija i educiranje javnosti o načinu učešća u on line konsultacijama;**
 - Promovisanje web platforme eKonsultacije i edukacija javnosti o načinu učešća u on line konsultacijama (19).

ZAKLJUČCI

Na osnovu analize mogu se izvesti sljedeći zaključci u svezi s primjenom Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa u institucijama Bosne i Hercegovine:

- pravila daju jasan okvir za provođenje konsultacija, učešće i uticaj javnosti u izradi pravnih propisa;*
- sve institucije registrovane na web platformu eKonsultacije su imenovale koordinate konsultacija i njihove zamjenike, kao i voditelje konsultacija. U 2020. godini, ukupno su provedene 543 konzultacije i objavljeno 412 izvještaja o provedenim konsultacijama, a svih 55 institucija koje su dostavile popunjen Upitnik su navele kako ispunjavaju obaveze minimalnih konsultacija;*
- broj institucija koje vrše konsultacije putem web platforme eKonsultacije povećan je s 63 na 64 u 2020. godini;*
- odaziv korisnika u procesima konsultacija i broj dostavljenih prijedloga i komentara još uvijek je mali, obzirom da je većina institucija navela da nije dobila nikakve prijedloge ili komentare u procesu konsultacija;*
- tokom 2020. godine, web platformi eKonsultacije pristupila je 1 institucija, te je za tu instituciju kao i za one koje su dodatno izrazile interes, potrebno održati obuke o provođenju konsultacija putem web platforme eKonsultacije;*
- prilikom planiranja aktivnosti na izradi pravnih propisa i drugih akata 45 institucija utvrđuje imaju li oni značajan uticaj na javnost ili ne, dok 10 institucija to ne utvrđuje.*

PREPORUKE

Na osnovu analize prakse konsultacija i sugestija institucija, mogu se izvesti sljedeće opće preporuke:

- nastaviti s održavanjem obuke o provođenju konsultacija putem web platforme eKonsultacije za koordinate konsultacija, zamjenike koordinatora konsultacija i voditelje konsultacija za one institucije koje su za to iskazale interes;*
- institucije bi trebale učiniti dodatan napor kako bi se kod zainteresirane javnosti promovirala Pravila i web platforma eKonsultacije te na taj način povećao interes za učešće u procesu konsultacija putem web platforme eKonsultacije.*